

Spis treści

Wstęp	7
1. Cel, metoda, zakres terytorialny i chronologiczny	11
1.1. Cel opracowania	11
1.2. Metoda	14
1.3. Zakres terytorialny opracowania	17
1.4. Zakres chronologiczny	19
2. Zarys stanu badań historycznych i archeologicznych	21
2.1. Stan badań historycznych	21
2.2. Stan badań archeologicznych	24
3. Środowisko naturalne	27
3.1. Geologia i złoża mineralne	27
3.1.1. Profil geologiczny bloku łysogórskiego	29
3.1.2. Obrzeżenie mezozoiczne	31
3.1.3. Złoża surowcowe na obszarze kasztelanii tarskiej	32
3.2. Gleby	33
3.3. Morfologia terenu	33
3.4. Lasy	34
3.5. Sieć rzeczna	35
4. Źródła do dziejów kasztelanii tarskiej	36
4.1. Źródła pisane	36
4.2. Podstawy datowania stanowisk archeologicznych na terenie kasztelanii tarskiej ..	53
4.3. Źródła archeologiczne	57
4.3.1. Stratygrafia stanowisk	57
4.3.2. Materiały ruchome z badań wykopaliskowych	58
4.4. Chronologia stanowisk archeologicznych na terenie kasztelanii tarskiej ...	80
4.4.1. Chronologia stanowisk badanych metodą wykopaliskową	80
4.4.2. Chronologia osadnictwa w świetle archeologicznych badań powierzchniowych	85
4.5. Źródła toponomastyczne	87

5. Okres przedpaństwowy w rejonie Tarczka	93
5.1. Dotychczasowe poglądy na temat osadnictwa przedpaństwowego w rejonie Tarczka	93
5.2. Rejon Tarczka w okresie przedpaństwowym: wnioski i hipotezy	99
6. Rubieże graniczne domniemanej kasztelanii książęcej oraz biskupiej tarskiej kasztelanii majątkowej od XI do połowy XIV wieku	103
7. Domniemany tarski okręg książęcy i problem jego ośrodka.	108
7.1. Dotychczasowe poglądy na kwestię istnienia w XI–początkach XII wieku książęcego okręgu tarskiego	108
7.2. Przesłanki wskazujące na funkcjonowanie książęcego okręgu tarskiego oraz najwcześniejsze osadnictwo z okresu „państwowego” wczesnego średniowiecza na jego terenie	112
7.3. Problem ośrodka domniemanego książęcego okręgu tarskiego w świetle badań archeologicznych i historycznych	114
8. Tarska biskupia kasztelania majątkowa.	119
8.1. Książęce nadania na rzecz biskupstw krakowskiego i wrocławskiego oraz kwestia ich łączności z fundacją klasztoru łysogórskiego w dotychczasowej literaturze przedmiotu	119
8.2. Książęce nadania na rzecz Kościoła w Górach Świętokrzyskich — hipoteza badawcza	121
8.3. Najstarsze kościoły w kasztelanii tarskiej	124
8.3.1. Kościół NMP w Świętomarzy (Starym Tarczku)	124
8.3.2. Kościół św. Idziego w Tarczku (Nowym)	127
8.4. Problem dworu biskupiego w Tarczku	130
8.5. Lokacje miejskie na obszarze biskupiej kasztelanii tarskiej do połowy XIV wieku	132
8.6. Osadnictwo i gospodarka na terenie biskupiej kasztelanii tarskiej do połowy XIV wieku	133
Podsumowanie	137
Summary.	143
Katalog stanowisk archeologicznych na terenie kasztelanii tarskiej o znanej stratygrafii pionowej (badanych metodami wykopaliskowymi).	149
Wykaz skrótów	197
Bibliografia	199